

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IŽDO ĮSTATYMO NR. I-712 10¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS EKSPLOATAVIMO NUTRAUKIMO FONDO ĮSTATYMO NR. IX-466 PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS EKSPLOATAVIMO NUTRAUKIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1661 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ DERINIMO PAŽYMA

Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies į suinteresuotos institucijos pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. spalio 7 d. išvada Nr. NV-2796	
<p>1. Aiškinamojo rašto dėl Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo Nr. I-712 10¹ straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo įstatymo Nr. IX-466 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektų ir su jais susijusių teisės aktų projektų (toliau – Aiškinamasis raštas) 1 p. nurodyta, kad teikiamais Valstybės išdo įstatymo Nr. I-712 10¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Išdo įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. IX-912 „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – Seimo nutarimo projektas) siekiama pradėti kaupti lėšas <i>giluminiam</i> atliekynui įrengti ir <i>ilgaamžems</i> radioaktyviosioms atliekoms sutvarkyti. Atsižvelgiant į tai, kad remiantis Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtros programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1427, 18 ir 19 p. <i>trumpaamžės</i> atliekos būtų talpinamos į <i>paviršinį</i> atliekyną bei siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, Išdo įstatymo projektu keičiamo Valstybės išdo įstatymo 10¹ str. 1 d. nuostatoje aiškiai nurodytina, kad Rezervinio (stabilizavimo) fondo tikslas – kaupti valstybės piniginius išteklius, reikalingus <i>ilgaamžems</i> radioaktyvioms atliekoms tvarkyti. Šiuo aspektu tikslintinos ir Seimo nutarimo projektu keičiamų Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų (toliau – keičiami Fondo nuostatai) 2, 6¹, 6², 7, 7¹, 8, 9.4, 9¹ p.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Lietuvos teritorijoje esančioms radioaktyviosioms atliekoms ir radioaktyviosioms atliekoms, susidarysiančioms nutraukiant VĮ Ignalinos atominės elektrinės (toliau – Įmonė) valdomų branduolinės energetikos objektų eksploatavimą, sutvarkyti planuojama įrengti keturis atliekynus: trumpaamžems radioaktyviosioms atliekoms saugoti – trumpaamžių labai mažo aktyvumo atliekų atliekyną (projektas B19/2 – „Landfill“ tipo atliekynas, kuriame atliekos bus saugomos apie 30 m.), du mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų atliekynus (projektas B25/2 – paviršinis atliekynas, projektas B20 – atliekynu paversta bitumuotų atliekų saugykla, kuriuose atliekos bus saugomos apie 300 m.), ilgaamžems radioaktyviosioms atliekoms saugoti – giluminį atliekyną. Šiuo metu nurodyti atliekynai neįrengti.</p> <p>Įrengus ir užpildžius radioaktyviųjų atliekų atliekynus, jie turi būti uždaromi ir atliekų saugojimo metu vykdoma jų aktyvioji (stebėsena, priėjimo ribojimas, tvarkymo darbai ir kt.), vėliau pasyvioji (ribojimai naudoti žemę ir kt.) priežiūra.</p> <p>Šiuo metu planuojama pasinaudoti Europos Sąjungos paramos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimui nutraukti lėšomis trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų atliekynams įrengti ir užpildyti. Šių atliekynų uždarymo ir uždarytų atliekynų priežiūros išlaidos neįvertintos ir jų finansavimas neužtikrintas, tai yra trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų tvarkymo finansavimas iš dalies neužtikrintas. Giluminio atliekyno įrengimo, užpildymo, uždarymo, uždaryto atliekyno priežiūros ir ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų apdorojimo, vežimo, padėjimo į atliekyną finansavimas taip pat neužtikrintas, todėl siūloma Rezerviniame (stabilizavimo) fonde kaupti lėšas giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti.</p> <p>Aiškinamasis raštas patikslintas.</p>

Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies į suinteresuotos institucijos pastabas ir pasiūlymus
<p>2. Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo įstatymo Nr. IX-466 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto (toliau – IAE fondo įstatymo projektas) 2 str. 2 d. tikslintina šiais aspektais:</p> <p>1) joje vartotina vieninga „lėšų likučio“ sąvoka, arba skirtingų sąvokų „lėšų likutis“ ir „sąskaitų likutis“ vartojimas pagrįstinas Aiškinamajame rašte, tuo pačiu aiškiai atskleidžiant, kokios lėšos pervedamos į valstybės biudžetą, o kokios – perduodamos Energetikos ministerijai;</p> <p>2) nurodytina, kokiam asignavimų valdytojui priskirtina Ignalinos programos administravimo Lietuvoje programa (toliau – Ignalinos programa), kurioje būtų apskaitomas valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo (toliau – Fondas) lėšų likutis;</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Šiuo metu Lietuvos bankas taiko neigiamą palūkanų normą už valstybės išteklių fondų lėšų likučius, laikomus banko sąskaitose. 2019 metų gruodžio mėnesį priskaičiuotas ir sukauptas neigiamas palūkanas Lietuvos bankas nurašys 2020 m. sausio mėn. iš Fondo sąskaitos. Todėl IAE fondo įstatymo projekte numatoma, kad Fondo lėšų likutis, likęs padengus šio įstatymo projekto įsigaliojimo dieną esančius Fondo įsipareigojimus, pervedamas į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą. IAE fondo įstatymo projekte siūloma Fondo lėšų likutį apskaityti Ignalinos programoje. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr. 1447 „Dėl programos Sąjungos finansinės paramos priemonėms, susijusioms su Ignalinos atominės elektrinės Lietuvoje 1 ir 2 blokų eksploatavimo nutraukimu, įgyvendinti“ 1 punktu, pagal kurį Energetikos ministerija yra 2014–2020 metų Ignalinos programą koordinuojanti institucija, atsakinga už 2014–2020 metų Ignalinos programos tikslų įgyvendinimo koordinavimą ir tinkamos 2014–2020 metų Ignalinos programos lėšomis finansuojamų priemonių įgyvendinimo priežiūros užtikrinimą, Energetikos ministerija einamaisiais metais numato kitų metų Ignalinos programos lėšų poreikį, kuris tvirtinamas kitų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatymu. Vėliau Lietuvos Respublikos Vyriausybė priima sprendimą dėl metinio Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas, kuriame nurodoma, kad Ignalinos programos lėšos priskiriamos Energetikos ministerijai, kaip šių lėšų asignavimų valdytojai. Todėl IAE fondo įstatymo projekte nurodyti, kokiam asignavimų valdytojui priskirtina Ignalinos programa, būtų netikslinga.</p> <p>Fondas neturi juridinio asmens statuso, tačiau pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą apskaitos tikslais yra atskiras viešojo sektoriaus subjektas, todėl yra rengiamos atskiros Fondo biudžeto vykdymo ir finansinės ataskaitos, tai yra Fondas turi turto, įsipareigojimų. Atsižvelgiant į tai, panaikinus Fondą, jo buhalterinėje apskaitoje užregistruotą turtą ir įsipareigojimus turi perimti kitas viešojo sektoriaus subjektas. Kadangi Fondo valdytoja yra Energetikos ministerija, todėl IAE fondo įstatymo projekte numatoma, kad buhalterinių sąskaitų likučiai (pavyzdžiui, turtas, įsipareigojimai, gautinos, mokėtinos sumos ir pan.) perduodami Energetikos ministerijai, tai yra sąskaitų likučiai nurodomi Energetikos ministerijos finansinėse ataskaitose.</p> <p>Aiškinamasis raštas patikslintas.</p>

Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies į suinteresuotos institucijos pastabas ir pasiūlymus
<p>3) siekiant teisinio aiškumo bei atsižvelgiant į Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo įstatymo 2 str. 1 d., nurodytina, kad Fondo lėšų likutis gali būti naudojamas finansuoti tik Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo veikloms, suplanuotoms Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo tarpinstituciniame veiklos plane ir galutiniam Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo plane.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo planavimo dokumentus nustato Lietuvos Respublikos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo įstatymo 2 str. 1 d. Siūlomas nurodytos įstatymo nuostatos atkartojimas Fondo įstatymo projekto 2 str. 2 d. yra perteklinis. Pažymėtina, kad veiklos priskyrimas prie Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo veiklos galimas tik, jei veikla numatyta Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo planavimo dokumentuose.</p> <p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo įstatymo 5 str. 1 d. 6 p. ir Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 17 d. nutarimu Nr. 536, 21 p., Fondo lėšos gali būti ir yra naudojamos Fondo administravimo išlaidoms padengti.</p>
<p>3. Atsižvelgiant į tai, kad Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo įstatymo (toliau – keičiamas IAE nutraukimo įstatymas) paskirtis – nustatyti Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo <i>nutraukimo teisinius pagrindus</i>, o jo 4 str. skirtas reguliuoti Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo <i>finansavimo teisinius santykius</i>, IAE nutraukimo įstatymo projekto 1 str. keičiamo IAE nutraukimo įstatymo 4 str. 1 d. tikslintina, aiškiai nustatant, iš kokių <i>kitų</i> įstatymuose numatytų <i>finansavimo šaltinių</i> finansuojamas Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimas. Atsižvelgiant į IAE fondo įstatymo projekto 2 str. 2 d. nuostatą, remiantis kuria Fondo lėšų likutis apskaitomas Ignalinos programos administravimo Lietuvoje programoje, į Aiškinamajame rašte pateiktą paaiškinimą, kad artimiausiu metu bus pastatyti atliekynai, skirti trumpaamžėms radioaktyvioms atliekoms galutinai sudėti, kam bus reikalingas finansavimas, taip pat į Iždo įstatymo projekto nuostatas, remiantis kuriomis Rezervinis (stabilizavimo) fondas bus naudojamas radioaktyviųjų atliekų atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti, manytina, kad keičiamo IAE nutraukimo įstatymo 4 str. 1 d. pildytina valstybės biudžeto ir Rezervinio (stabilizavimo) fondo finansavimo šaltiniais.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Keičiamo IAE nutraukimo įstatymo projekto 4 str. 1 d. papildyta nuostata, kad Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimas finansuojamas, be kita ko, valstybės biudžeto ir Rezervinio (stabilizavimo) fondo lėšomis.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Aiškinamajame rašte nurodyta, kad, atsižvelgiant į faktinę atskiroje Rezervinio fondo sąskaitoje sukauptą pinigų sumą radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti ir (ar) į patikslintą giluminio atliekyno įrengimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo finansavimo poreikį, būtų sprendžiama dėl nurodytų darbų finansavimo kitų šaltinių lėšomis. Dėl šios priežasties keičiamo IAE nutraukimo įstatymo projekto 4 str. 1 d. palikta nuostata, kad Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimas gali būti finansuojamas iš kitų Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytų finansavimo šaltinių.</p>

Energetikos ministras

Žygmantas Vaičiūnas

2018-10-17

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Ramunė Mikalauskienė

2018-10-16

Energetikos ministerijos
Kultūros redaktorė

A. Šimulavičienė

2019-10-16